

Шановний пане Голово!

Шановні народні депутати України!

Президентом України застосовано право вето до Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» щодо посилення захисту прав позичальників», ухваленого Верховною Радою України 28 грудня 2014 року.

Рішення Президента України щодо застосування вето до цього закону пояснюється тим, що замість комплексного вирішення проблем, пов'язаних із виконанням зобов'язань за кредитами в іноземній валюті, закон лише вносить зміни до базового закону.

З червня 2014 року Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» встановив заборону на стягнення майна осіб, які мають валютні кредити, фактично позбавивши кредиторів права задовольняти свої законні вимоги за рахунок заставленого майна боржника.

Встановлений мораторій є неприпустимим втручанням у господарську діяльність, створює значні реальні загрози для настання неплатоспроможності банків та позбавляє їх можливості виконувати свої зобов'язання перед вкладниками. Він дискримінаційний

й щодо тих позичальників, які сумлінно виконують власні зобов'язання перед банківськими установами.

Такий підхід неприйнятний, оскільки лише відтерміновує на невизначений строк вирішення проблеми валютних позичальників, залишаючи їх сам на сам зі зростаючим боргом.

З огляду на те, що чинний мораторій на стягнення майна є тимчасовим і вимушеним заходом, вважаємо, що зусилля всіх органів державної влади по суті повинні бути спрямовані на вирішення проблеми валютних позичальників, яка спричинила запровадження такого мораторію, а не на вдосконалення механізму його реалізації. Наслідком такого вдосконалення може стати безстрокове запровадження цього обмеження, як, наприклад, мораторій на продаж земельних ділянок, встановлений Земельним кодексом України понад 10 років тому як тимчасовий захід.

З огляду на вказане, Президент України пропонує Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» щодо посилення захисту прав позичальників» **відхилити**.

Наступним логічним кроком вбачається **скасування** самого Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» з одночасним вирішенням питання валютних позичальників .

Разом із тим умовами Меморандуму з Міжнародним валютним фондом передбачено, що Національний банк України підтримає **добровільний** діалог між позичальниками та банківськими установами щодо конвертації та реструктуризації валютних кредитів.

Національний банк не ставить за мету втручання у двосторонні відносини між банком та позичальником, натомість робить усе можливе для знаходження компромісу між ними.

Шановні народні депутати!

Національний банк України у зв'язку з реалізацією валютних ризиків, що накопичувалися роками, чітко усвідомлює складність ситуації, у якій опинилися всі суб'єкти вітчизняної економіки: і банки, і позичальники.

Інформую Вас, що на сьогодні Національний банк України активно працює над створенням механізмів реструктуризації валютних кредитів, що базуються на принципах свободи договору. Результатом тривалого процесу узгодження позицій учасників відносин стало розроблення Меморандуму щодо врегулювання питання реструктуризації споживчих кредитів в іноземній валюті. Активними учасниками діалогу в рамках Меморандуму виступили банки, у портфелі яких знаходиться понад 90% від загального обсягу іпотечних кредитів в іноземній валюті.

Ключові положеннями Меморандуму передбачають:

- реструктуризацію заборгованості за кредитами в іноземній валюті, що забезпечені іпотекою, залишок за основною частиною яких на 01 січня 2015 року не перевищував 2.5 мільйона гривень, та переведення її у гривню за курсом на день реструктуризації;
- відсутність непогашеної заборгованості за кредитом станом на 01 січня 2014 року;

- отримання позичальником кредиту на придбання житлової нерухомості, яка є єдиним житлом позичальника;
- прощення різниці між курсом на день реструктуризації та **договірним курсом**. Пропонується 50% прощення за соціальне житло (ВВАЖАЄТЬСЯ ЄДИНЕ ЖИТЛО ФІЗИЧНОЇ ОСОБИ ЗАГАЛЬНА ПЛОЩА ЯКОГО НЕ ПЕРЕВИЩУЄ 60 КВ.М. ДЛЯ КВАРТИР ТА 120 КВ.М. ДЛЯ ЖИТЛОВИХ БУДИНКІВ). За іншими кредитами банк зобов'язаний здійснити прощення не менше ніж на 25% заборгованості;
- списання частини реструктуризованого кредиту, що утворилася внаслідок знецінення курсу гривні, пропорційно до погашення боржником своєї заборгованості;
- фіксацію на три роки процентної ставки за кредитом у гривні на рівні не вищому, ніж зазначений у договорі кредиту в іноземній валюті;
- списання банком неустойки, яка виникла через неналежне виконання позичальником кредитних зобов'язань;
- **обмеження відповідальності позичальника лише предметом іпотеки.**

Зазначений Меморандум уже підписали 12 банків, що мають найбільший портфель кредитів фізичних осіб в іноземній валюті. Національний банк активно працює з іншими банками щодо **добровільного** приєднання до Меморандуму. Банки, які приєднались до Меморандуму, забезпечать унесення змін до кредитних договорів з позичальниками та проведення реструктуризації зобов'язань за

споживчими договорами в іноземній валюті на умовах, визначених цим Меморандумом.

Разом із тим умовою набуття чинності Меморандуму є внесення змін до Податкового кодексу України, що дозволять банкам безболісно, зокрема, без створення додаткових податкових зобов'язань, пом'якшувати умови виконання позичальниками договорів, прощати борг (його частину), а також відшкодовувати безнадійну заборгованість за рахунок створеного страхового резерву.

Звертаю вашу увагу, що банки погодилися добровільно взяти на себе частину збитків через знецінення курсу гривні у 2014 році. Лише прямі втрати банків із найбільшим портфелем валютних кредитів від прощення частини реструктуризованого кредиту становитимуть близько 15 мільярдів гривень, а це 40% від загального обсягу кредитів, що які, відповідно до умов Меморандуму, підлягають реструктуризації. Іншим негативним наслідком є збільшення попиту банків на іноземну валюту, необхідну для входження ними в ліміти валютної позиції в разі конвертації валютних кредитів у гривню. Реструктуризація валютних кредитів на умовах Меморандуму призведе також до порушення найбільшими банками-кредиторами економічних нормативів. Однак банки у цей складний для країни час готові свідомо йти на ці втрати задля підтримки рівноваги у суспільстві та на фінансовому ринку. І Національний банк їх у цьому підтримає.

З огляду на зазначене, з метою вирішення по суті назрілих проблем, пов'язаних із кредитами в іноземній валюті, створення умов для підвищення зацікавленості банків-кредиторів приєднуватися до Меморандуму, ініційованого Національним банком України та

виконання міжнародних зобов'язань України, пропонуємо парламенту в найкоротші терміни розглянути проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо реструктуризації кредитних зобов'язань з іноземної валюти в гривню)» р. № 0939 та підтримати його прийняття, а також визнати таким, що втратив чинність, Закон України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті».

Узагальнюючи сказане, пропоную вам, шановні народні депутати, підтримати пропозиції Президента України та **відхилити** Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про мораторій на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті» щодо посилення захисту прав позичальників», а також віднайти можливість скасування чинного мораторію на стягнення майна громадян України, наданого як забезпечення кредитів в іноземній валюті.

Дякую за увагу.